

ผลสำเร็จที่ยิ่งใหญ่กว่าและดูเหมือนจะทำให้โครงการทั้งหมดสิ้นลະເຫິນ แต่เนื่องจากได้เกิดข้อบกพร่องในหมู่สมาชิก Congress ที่หวังจะตัดดวงผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ จึงทำให้ผลที่ได้รับไม่เต็มตามที่นัก ในชั้นที่จริงในมณฑลส่วนกลางการเอาใจออกห่างกระต่างกระเดื่องของกลุ่มนี้ ได้ทำให้มีการฟื้นฟูระบบ dyarchy ขึ้นอีกทั้ง ๆ ที่มีสิ่งที่เกิดขึ้น และความแตกแยกใน Congress แต่สันก็เห็นอย่างเด่นชัดเพิ่มขึ้นว่า Congress ยังคงเป็นพรรคที่เด่นและมีอิทธิพลในอดีตและจะเป็นต่อไป ซึ่งจะทำให้ปฏิบัติการได้สะดวกต่อไปในภายภาคหน้า ยิ่งไปกว่านั้นการฉลาดที่มอง เลือกระหว่างกลุ่มชนซึ่ง เกี่ยวพันกับการเลือกตั้งนั้นได้แสดงให้เห็นชัดแจ้งว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมและฮินดูเริ่มเสื่อมลงแล้ว ในขณะเดียวกัน ท่านมหาตมะคานธีได้รับการปล่อยตัวใน ค.ศ. 1924 ภายหลังจากที่อยู่ในคุกเพียง 2 ปี ชั้นที่จริงกำหนดโทษถึง 6 ปี ท่านได้หลีกเลี่ยงการเข้าไปพัวพันกับการเมือง และท่านได้หันมามุ่งแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชน และให้ประชาชนเข้าใจในอุดมคติของท่านด้วยการสนับสนุนให้มีการผลิตและใช้ผ้าพื้นเมืองและด้วยการกำจัดกาปฏิบัติที่น่ารังเกียจต่อพวกซึ่งมีถึง 50 ล้านคน ซึ่งคนเหล่านี้ท่านเรียกว่า Harijan) แปลว่าโอรสของพระเจ้า

ทั้ง ๆ ที่ประสบความล้มเหลวบ้างพอควรในการปฏิบัติการของการปฏิรูปและแม้อินเดียจะอยู่ในสภาวะที่ล่งปลุกปลอบสมควรภายหลังจากการรณรงค์ด้วย "สัตยาเคราะห์" สิ้นสุดลง ความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงอีกนั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องพึ่งความร่วมมือของ Congress ได้ปรากฏเด่นชัดตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว การปฏิบัติการของรัฐบาลที่ได้มีโอกาสรับผิดชอบตนเองเป็นบางส่วนในเขตมณฑลโดยที่พรรคสำคัญมิได้เข้าร่วมด้วยนั้นเป็นเรื่องแปลกมาก แต่มันก็เป็นไปแล้ว พ.ร.บ. การปฏิรูปได้จัดให้มีการตรวจสอบวัดผลภายหลังที่ได้ทำการปฏิรูปไปแล้ว 10 ปี แต่ดูปรากฏคนใหม่คือ Lord Irwin (1926-1931) ได้แนะนำให้ทำการวัดผลเร็วขึ้นซึ่งเป็นระยะเวลาภายหลังที่ท่านมาถึงอินเดียไม่นานนัก ด้วยเหตุนี้เอง Sir John Simon จึงได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีคณะกรรมการเป็นชาวอังกฤษในอินเดีย

พฤศจิกายน ค.ศ.1927 กระแสข่าวที่มีคณะกรรมการเป็นชาวอังกฤษได้สร้างความไม่พอใจให้
กับชาวอินเดีย และทำให้ Congress ผิดก่าสั่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และที่ผูกองค์ำสั่ง
ของ Congress ในสมัยประชุมเดือนธันวาคม 1927 Congress ได้มีความเห็นชอบที่จะทำ
การบอยคอตต์ Simon Commission กันทั้งชาติ และกล่าวเสริมที่จะสร้างความเป็นเอกราช
แห่งชาติโดยสมบูรณ์อย่างเด็ดขาด และต่อมาก็ได้เรียกให้ทุกพรรคประชุมกันเพื่อสร้างรัฐธรรมนูญ
ของอินเดียเป็นการตอบโต้ ในขณะที่เดียวกันที่สหราชอาณาจักรรุนแรงเช่นนี้ ได้มีชายหนุ่มที่หัวรุนแรง
ได้กลายเป็นผู้นำที่เด่นและมีอิทธิพลขึ้น 2 ท่าน คือ สุกาต์ ชมทรโรล (Subāsh Chandra
Bose) และเยาหวราล เนห์รู (Jawaharlāl Nehru) ซึ่งเป็นบุตรของผู้นำที่เด่นใน
Congress นั้นคือท่านโมทีลาล เนห์รู (Motilāl Nehru) การที่รัฐบาลอังกฤษซึ่งเป็นเสรี
นิยมและมีความตั้งใจดีได้ตั้ง Simon Commission ขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจนั้น กระตุ้นให้เกิด
ลักษณะแบบใหม่และค่อนข้างจะกระตือรือร้นมากกว่าเดิมในขบวนการสหราชอาณาจักรนิยมในอินเดีย

เนื่องจากเนห์รู ผู้บิดาดำรงตำแหน่งเป็นประธานและเนห์รู ผู้บุตรเป็นเลขาของ
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นผลงานที่ออกมาจึงเป็นที่รู้จักกันว่า Nehru Report
ใน ค.ศ.1928 ซึ่งรายงานฉบับนี้เป็นความพยายามของคนระดับรัฐบุรุษในอินเดียที่จะเรียกเสียง
สนับสนุนจากทุกหนทุกแห่งเท่าที่จะเป็นไปได้ ในรายงานดังกล่าวมีการเรียกร้องรัฐบาลปกครอง
ตนเองโดยสมบูรณ์แบบ แต่เพื่อที่จะเอาใจพวก Liberals การเรียกร้องเอกราชอย่าง
สมบูรณ์นั้นมีการปฏิบัติแบบล่าช้ากลางโดยการยอมรับรูปแบบการปกครองเป็นแบบ dominion
อยู่ในเครือจักรภพอังกฤษก่อน (British Commonwealth) แต่เห็นความจำเป็นที่จะต้อง
เอาใจและหาความสนับสนุนจากชาวฮินดูทั้งหมด ผู้ร่างรายงานดังกล่าวได้เสี่ยงต่อการที่สร้าง
ความบาดหมางให้กับชาวมุสลิม ด้วยการปฏิเสธการเลือกตั้งแบ่งกลุ่มชนซึ่งจะมีโอกาสได้เลือก
ผู้แทนของตนซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยซึ่งเป็นผลใหญ่ฮัมเหม็ด อาลี จินนาห์ (Muhammed Ali Jinnah)
ซึ่งภายหลังได้เป็นผู้นำในการรณรงค์การแยกประเทศของชาวมุสลิมได้เดินออกจากที่ประชุมกันที่
ซึ่งสิ่งนี้ได้ทำให้มั่นใจว่า กลุ่มชนที่นับถือศาสนาต่างกัน 2 กลุ่มนี้ไม่สามารถจะอยู่ร่วมกันต่อไปได้

ภาพเขาวรรณ นนท์

ในรัฐที่จะเป็นเอกราชต่อไป แม้ว่าขบวนการเรียกร้องให้มีรัฐมลิมจะยังไม่เกิดขึ้นเป็นเวลา
เกือบ 10 ปี การที่ Congress ได้สร้างความบาดหมางขึ้นกับบุคคลเช่น จินนาห์ นั้นทำให้
Nehru Report กลายเป็นจุดหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญในทางประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์
ระหว่างฮินดูและมุสลิม ในการประชุม Congress ในเดือนธันวาคม ค.ศ.1928 คนหนุ่มหัว
รุนแรง 2 ท่าน คือ เนห์รูและสุภาส คันทารโกล และผู้สนับสนุนโดยอ้อมประณามด้วยการ
ม้วนผันลงในรายงานนั้น ซึ่งการที่ท่านคานธีได้เข้ามาพัวพันเท่านั้นจึงช่วยสกัดความแตกแยกกัน
ในพรรค และแล้วเพื่อจะได้ให้เป็นที่พอใจแก่พวกหัวรุนแรง รายงานฉบับนี้จึงได้ใช้เวลาแก่
อังกฤษเพียงหนึ่งปีก็จะให้อินเดียในฐานะเป็น Dominion ถ้าไม่เช่นนั้นอังกฤษก็จะต้อง
เผชิญกับขบวนการดื้อแพ่งของมวลชนฮินดูต่อไป ดังนั้น Nehru Report ซึ่งเป็นการตอบโต้
Simon Commission ซึ่งประกอบด้วยชาวอังกฤษล้วน ได้กลายเป็นกลไกของการรณรงค์เพื่อ
ชาติของท่านมหาตมะคานธีอีกครั้งหนึ่ง

12.4 สมัยของการประชุมโต๊ะกลม (Era of the Round Table Conferences)

ในระหว่าง ค.ศ.1929 คานธีและ Congress ก็อยู่ในความสงบและคอยคำขอ
ของอังกฤษ เหตุการณ์อันหนึ่งได้เกิดขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออินเดียก็คือการที่พรรค Labor
ได้เป็นรัฐบาล และ Sir Ramsay Macdonald เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผลมาจากการเลือกตั้ง
ทั่วไปในเดือนพฤศจิกายน พรรค Labor มักจะสนับสนุนให้จักรวรรดิอังกฤษพยายามถอนตัวจาก
อาณานิคม และนายกรัฐมนตรีคนใหม่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจในการเรียกร้อง
เอกราชของชาวอินเดีย แต่อะไรก็ตามที่รัฐบาล Labor พอใจกลับพบอุปสรรคเมื่อจะปฏิบัติ
ทั้งนี้เพราะยังต้องขึ้นอยู่กับการออกเสียงของพวกเสรีนิยม ซึ่งเป็นเสียงส่วนใหญ่ การพัฒนาที่ว่า
สนับสนุนฮินดูอีกครั้งหนึ่ง คือการที่ Lord Irwin เดินทางกลับไปเยี่ยมประเทศอังกฤษ เพื่อแจ้ง
เรื่องราวเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นในอินเดียให้กับรัฐบาลใหม่ที่ราบ ท่านอุปราชมีความ
เชื่อว่าขบวนการ Congress ซึ่งอยู่ภายใต้การนำทางสติปัญญาของท่านมหาตมะคานธีนั้น

ค่าส่ง เล่นอปัญหาที่หนักหน่วง แต่ท่านก็เชื่อว่าการทำงานคานธีจะทำให้การใช้อำนาจเหล่านั้น เป็นการเปิดโอกาสอันแท้จริงสำหรับชาวแอฟริกา เมื่อท่านเดินทางกลับอินเดียก็กลับมากลุ่มกับคำแถลงการณ์ซึ่งออกในเดือนตุลาคม ค.ศ.1931 ได้ระบุไว้ว่าอินเดียจะได้รับรูปการปกครองโดยมีฐานะเป็น dominion และชาวอินเดียมีสิทธิที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกชนิด ซึ่งจะมีผลต่ออนาคตของพวกเขา จะเห็นได้ว่าเพียงครั้งเดียวเท่านั้นทั้งจุดหมายปลายทางและวิธีการของความก้าวหน้าทางรัฐธรรมนูญ ก็ได้แจ่มแจ้งขึ้นอย่างฉับไม่ถ่วง สิ่งที่ยังคงต้องกำหนดอีกนั่นคือเวลาเท่านั้น ซึ่งเวลาก็เป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดความสับสนอลหม่านทางการเมือง และเสียดอกข้างออกอีกเป็นเวลากหลายปี เป็นเวลากหลายปีที่ Congress ได้เรียกร้องให้มีการประชุมโต๊ะกลมและคณะ Simon Commission ซึ่งสมาชิกเป็นชาวอังกฤษล้วนจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญในการวิพากษ์วิจารณ์ ปัตนียื้อเรียกร้องของ Congress ก็ได้รับการตอบสนอง แม้ว่าจะเป็นตัวแทนของชาวอินเดีย แต่การเป็นตัวแทนเช่นนี้ได้กลายเป็นปัญหาของการกีดกันอย่างรุนแรง เมื่อ Congress ยืนยันว่าตนเท่านั้นที่เป็นตัวแทนของชาวอินเดียทั้งหมด

เป็นที่เห็นอย่างเด่นชัดว่าท่านคานธีและฝ่ายผู้ยึดนโยบายสายกลางใน Congress พร้อมทั้งจะเจรจาทันทีโดยยึดมูลฐานของข้อยืนยอมดังกล่าวไว้ แต่พวกหัวรุนแรงรุ่นหนุ่มไม่เต็มใจที่จะประนีประนอมด้วย คานธีไม่ปรารถนาที่จะทำให้เกิดแตกความสามัคคีใน Congress จึงได้ยอมต่อข้อเรียกร้องของพวกหนุ่มเหล่านั้น ซึ่งให้มีการประชุมเกิดขึ้นเพื่อจัดร่างรัฐธรรมนูญสำหรับ dominion เนห์รู ผู้บุตร ลูทาล สันทรโกล และคานธีต่างก็ตระหนักดีว่า รัฐบาล Labor ถูกมัดคอโดยต้องขึ้นกับพวก Liberals จึงไม่สามารถจะรับเงื่อนไขดังกล่าวได้ แต่เนื่องจากคานธีได้มองเห็นว่าสิ่งที่เป็นอันตรายไปกว่าการที่อังกฤษลดความเห็นอกเห็นใจ นั่นก็คือการเอาใจออกห่างของกลุ่มฝ่ายซ้ายใน Congress และการใช้วิธีรุนแรงที่ปราศจากกฎเกณฑ์ของกลุ่มพวกนี้ ในการประชุมของ Congress ในเดือนธันวาคม ค.ศ.1929 ซึ่งมีเนห์รูผู้บุตรเป็นประธานเป็นครั้งแรก เขาได้กระตุ้นให้ Congress ปฏิเสธข้อเสนอของรัฐบาลอังกฤษที่จะให้เอกราชทีละน้อย ๆ และมีความเห็นชอบที่จะให้มีการรณรงค์แบบสัตยาเคราะห์เป็นครั้งที่ 2 ภายใต

การนำของคานธีโดยให้บรรลุเป้าหมายที่เรียกว่า Purna swaraj หรือการเป็นเอกราชโดย
สมบูรณ์ ดังนั้นวันที่ 26 มกราคม ค.ศ.1930 ประกาศว่าเป็นวันเอกราช (Independence
Day) ซึ่งวันนั้นยังเป็นวันที่ได้เฉลิมฉลองกันอยู่กระทั่งทุกวันนี้

ตามแบบฉบับของท่านมหาตมะคานธี ท่านได้หยุดนิ่งเข้าภุมเป็นเวลาหลายเดือน
ทำให้ชาวอินเดียพากันสงสัยและกระหายอยากจะรู้เรื่อง ไม่มีการปฏิบัติที่จะสร้างความหวัด
เกิดขึ้น นอกจากการที่ท่านให้ทุกคนยึดยืนต่อการเก็บภาษีเกลือของอังกฤษซึ่งจะมีผลกระทบต่อ
ดำรงชีวิตของชาวอินเดียทั่วทุกครัวเรือน ในการรณรงค์ครั้งนี้ท่านได้เดินทางเป็นระยะทาง
170 ไมล์จากที่พักไปยังทะเลซึ่งเป็นที่ท่านาเกลือ ในฐานะที่เป็นของธรรมชาติและเป็นสิ่งจำเป็น
ซึ่งมีรัฐบาลชั่วร้ายเท่านั้นที่เรียกเก็บภาษี โดยปราศจากความเมตตากรุณา ในเบื้องต้นท่านมี
คำขวัญเท่านั้นที่ร่วมเดินไปกับท่าน ภายหลังก็มีชาวมาเป็นจำนวนร้อยจำนวนพันได้ร่วมเดินทาง
ด้วย ทั้งนี้เพราะชาวมาเหล่านี้ได้รับแรงตลใจว่า เขาจะได้มีโอกาสร่วมกับบุคคลที่ศักดิ์สิทธิ์
เช่น คานธี แม้ว่าท่านอุปราษจะได้รับการเร่งเร้าให้ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป ท่านก็ยัง
คงปฏิเสธไม่เข้าแทรกแซงการเดินทางไปชายทะเลในครั้งนั้น หลังจากนั้นมีระยะหนึ่ง การเดินขบวน
ที่เกิดความขุ่นมัววุ่นวายในอมเบย์ ได้ทำให้เกิดมีการจับกุมกันขนานใหญ่ ซึ่งก็ยิ่งทำให้เกิดการ
เดินขบวนที่แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง เป็นการประท้วงรัฐบาล ในวันที่ 5 เดือนพฤษภาคม
คานธีถูกนำไปคุมขังในที่ที่ได้รับการคุ้มกันเป็นอย่างดี และในเดือนกรกฎาคม ผู้สนับสนุนคานธี
จำนวน 60,000 คน ถูกจับกุมขังคุกเพื่อรักษาความสงบสุขในการเตรียมการประชุมวิณะกมล
ครั้งที่ 1 ในฤดูใบไม้ร่วง ดังนั้น เมื่อการรณรงค์โดยกระทำสัตยาเคราะห์ที่ปราศจากหัวหน้า จึง
ทำให้เกิดอับจะล้นล้นลงทั้ง ๆ ที่กำลังมีเหตุการณ์ที่ช่วยเร่งเร้าอีกหลายเหตุการณ์ ยกตัวอย่างเช่น
มีการตีพิมพ์ Simon Report ซึ่งมีข้อเสนอแนะสำหรับความก้าวหน้าทางการเมืองที่ยังสาหัสค่ออยู่
ยิ่งไปกว่านั้น ตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ทุกประเภทของอินเดีย ยกเว้นพวก Congress ได้รับ
เชิญชวนให้เข้าประชุมการประชุมวิณะกมลในครั้งแรกนั้นด้วย เนื่องจากมีข้อเสียอยู่ในโครงสร้าง
ทางการเมืองของอินเดีย Congress จึงถูกตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพและถูกแยกให้อยู่ตาม

ล้าหลังโดยท่านอุปราช แต่การตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของอินเดียจะปฏิบัติโดยไม่ให้ Congress มีส่วนร่วมนั้นมันก็คงจะเป็นไปได้ยาก

อย่างไรก็ตาม การประชุมครั้งนี้ได้ให้ความก้าวหน้าที่สำคัญในการยกประเด็นที่สำคัญ ๆ ที่ผิวยุ่ใน พ.ร.บ. India Act ที่ออก ใน ค.ศ.1935 ออกมา กล่าวคือ ในการปกครอง มณฑล คณะรัฐมนตรี ซึ่งมีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ได้อำนาจระบบ dyarchy แม้ว่าความ เข้มขันของข้อบัญญัติจะอาจลงไปบ้าง เพราะข้าหลวงมีอำนาจในยามฉุกเฉินที่จะสร้างคำสั่งบ ัญญัติให้กับประชาชน ในระดับรัฐบาลกลาง หลักการของระบบ dyarchy ได้มาแก้ไขโดยข้า- หลวงใหญ่ยังคงมีอำนาจควบคุมอาณาบริเวณสำคัญต่อไป เช่น กิจการด้านการป้องกัน และการ ต่างประเทศ เป็นเงื่อนไขที่สร้างความไม่พอใจให้กับ Congress ยิ่งไปกว่านั้นปัญหาในการ รวมอาณาเขตที่มีเจ้าอินเดียปกครองต่าง ๆ เข้าด้วยกันให้อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐบาลเดี่ยว ปรากฏได้ทำการแก้ปัญหาลแล้วเมื่อเจ้าอินเดียเห็นพ้องที่จะเข้ามาช่วยในรูปรัฐบาลแบบสหพันธ์ ซึ่ง รัฐบาลดังกล่าวได้วางกฎเกณฑ์บางประการเกี่ยวกับเอกราชของเจ้าอินเดียเหล่านั้น เป็นเรื่อง ที่เคราะห์ร้ายกล่าวคือ ข้อบัญญัติดังกล่าวและการที่ระบียบของรัฐบาลกลางซึ่งต้องขึ้นอยู่กับข้อ บัญญัติ มิได้เกิดผลทั้งนี้เพราะจำนวนอาณา เขตของเจ้าอินเดียไม่มากพอที่จะเข้ามาช่วยเป็น สหพันธ์ นายกรัฐมนตรีรัฐบาล Labor คือ Ramsay Mac Donald ได้รับความพอใจอย่างมาก ต่อผลของการประชุมโต๊ะกลมครั้งแรก และพอใจกับการที่อินเดียมีความสงบพอควร ท่านจึงได้มี คำสั่งให้ปล่อยคานธีและผู้นำของ Congress คนอื่น ๆ ด้วยความหวังว่าจะได้ชักชวนให้บุคคล เหล่านี้มาร่วมปรึกษาหารือในภายหลัง คานธีได้ตระหนักดีว่าตัวท่านได้ล้มเหลวในการปฏิบัติตอน แรก ท่านจึงได้พยายามคิดหาหนทางที่จะฟื้นฟูแนวความคิดของท่านอีก เมื่อผู้นำชาวอินเดียที่ไม่ได้ เป็นสมาชิก Congress ได้ขอร้องให้ท่านมาเจรจากับท่านอุปราชแบบเผชิญหน้ากัน ท่านคานธี จึงเห็นโอกาสงามที่จะทำให้การพบปะครั้งนี้เป็นประโยชน์แก่ชาติ โดยที่จะเป็นการเผชิญหน้ากัน ระหว่างคนอินเดียทั้งหมดซึ่งมีตัวท่านเป็นสัญลักษณ์กับรัฐบาลอังกฤษซึ่งมี Lord Irwin เป็น สัญลักษณ์ ในการพบปะกัน 8 ครั้งตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคมถึงต้นเดือนมีนาคม ค.ศ.1931

แต่ละครั้งท่านจะมาร่วมในการประชุมซึ่งได้ประกาศให้ชาวอินเดียทราบ ในรูปร่างที่บอบบางสวมเสื้อผ้ากันวยที่เรียกว่าโรติ (dhoti) ซึ่งเป็นแบบง่าย ๆ และเดินมาช้า ๆ ไปตามถนน Kingway เพื่อไปยังวังของท่านอุปราชในเดลี ท่ามกลางเสียงโห่ร้องเสียงลวดมดของประชาชนผู้สนับสนุนท่านเป็นจำนวนมาก คน แมตต์ Westminter ผู้เป็นประธานของการประชุมโต๊ะกลมของจักรวรรดิอังกฤษคือ Winston Churchill ยังได้สรรเสริญสิ่งที่แสดงเครื่องหมายของ "ความเป็นโยคีของชาวอินเดียของคานธี... ซึ่งเปลือยส่วนบนเดินก้าวอาด ๆ ยามันโดยของวังท่านอุปราช (Viceregal Palace)... เพื่อมาเจรจาในฐานะที่เท่าเทียมกันกับผู้แทนของพระเจ้าบริติช" และท่านผู้นี้ได้ประณาม Irwin ว่า มีลักษณะที่อ่อนแอ ผลลัพธ์สุดท้ายของการสนทนาของ 2 ฝ่าย คือ The Delhi Pact ที่ออกในวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 1931 ในการพักชั่วคราวนั้น คานธีมีความเห็นด้วยที่จะให้ Congress ได้เข้าร่วมประชุมโต๊ะกลมที่จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 2 และท่านได้ยกเลิกการทำสัตยาเคราะห์ที่จวนจะสูญสิ้นลง ซึ่งรวมทั้งการบอยคอตดีลินค้าอังกฤษ ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงอันเป็นผลมาจากเกิดสภาพเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก เพื่อเป็นการตอบแทน Irwin ได้ยินยอมปล่อยให้โทษทางการเมืองที่ถูกจับกุมขังยินยอมให้ยกเลิกกฎหมายในยามฉุกเฉินที่จะปฏิบัติต่อการตีอั้ง และยังยินยอมสนองข้อเรียกร้องอีกเพียงบางประการ เช่น การลดหย่อนภาษีเรื่องภาษีเกลือ เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของคนยากจนเสียใจ จะเห็นได้ว่า ความพยายามที่จะให้ Congress ร่วมมือด้วยนั้น ถือเป็นการปฏิบัติขั้นสุดท้ายของรัฐบาลที่ล้มเหลวของท่านอุปราชผู้ซึ่งภายหลังจากนั้นหนึ่งเดือนก็มีอุปราชคนใหม่ซึ่งไม่ค่อยมีความเห็นอกเห็นใจเข้ามารับตำแหน่ง ยิ่งกว่านั้น ก่อนที่การประชุมโต๊ะกลมครั้งที่ 2 จะจัดขึ้น รัฐบาลพรรค Labor หมดอำนาจไปเพราะไม่สามารถแก้ไขภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่เกิดขึ้นในขณะนั้นได้ แม้ว่า Ramsay Mac Donald จะยังคงเป็นนายกรัฐมนตรีของรัฐบาลชุดใหม่ ซึ่งเป็นรัฐบาลผสมก็ตาม ผู้สนับสนุนสำคัญของท่านกลับเป็นพรรคอนุรักษนิยม ซึ่งเป็นพรรคที่นโยบายที่ไม่ค่อยจะเต็มใจยินยอมตามข้อเรียกร้องของ Congress

ในสมัยประชุมพิเศษของ Congress คานธีผู้ซึ่งได้เคยยอมคล้อยตามกับฝ่ายซ้าย
ใน Congress มากกว่าที่จะยอมให้เกิดแตกหัก บัดนี้ได้ทำให้พวกนิยมนโยบายสายกลางพอใจและ
ยอมรับรองอย่างไม่มีผู้เต็มใจนัก ให้ท่านเป็นตัวแทนแต่ผู้เดียวของ Congress ให้ไปประชุม
โต๊ะกลม ฝ่ายหัวรุนแรงของ Congress อาจไม่พอใจที่พวกเขาสูญเสียอำนาจ แต่ในภายหลัง
พวกเขาได้พยายามดึงอำนาจกลับคืนมาแต่ก็คว้าน้ำเหลว อย่างไรก็ตาม คานธีผู้ซึ่งยังคงลงวัน
อำนาจการควบคุมไว้ได้โดยไม่มีข้อกังขา การประชุมโต๊ะกลมครั้งที่ 2 ซึ่งจัดขึ้นในช่วงหลังของ ค.ศ.
1931 และสิ้นสุดในเดือนธันวาคม กลับสิ้นสุดลงด้วยความแตกร้าง และคำพูดที่เผด็จการและไร้มล
ถ้ำจะตำหนิถึงมูลเหตุของความล้มเหลวนั้นก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะทั้ง 2 ฝ่าย กล่าวคือคานธี
ก็มีความคิดที่ไม่ประนีประนอม ซึ่งท่านเห็นว่าท่านและ Congress เท่านั้นที่เป็นตัวแทนของชาว
อินเดียทั่วประเทศ และเช่นเดียวกับฝ่ายไม่เห็นด้วยกับท่านทั้งที่เป็นชาวอังกฤษและชาวอินเดีย
เชื่อมกันอย่างเข้มแข็งว่า ท่านเป็นตัวแทนที่ไม่ซื่อสัตย์และนำความทุกข์ยากมาให้กับชนกลุ่มน้อยใน
ประเทศ และยังเป็นผู้ไม่คำนึงถึงข้อเรียกร้องที่ยุติธรรมของเพื่อนร่วมชาติชาวอินเดียอีกด้วย ภายใต้
อิทธิพลของการตั้งเครียดและขมขื่นนี้ ทั้งสองท่อนกลับพบกับความยุ่งยากเพราะมีการกล่าวกันเกิน
เลยและเปิดโปงไป เป็นที่แน่นอนว่า Congress มิได้เป็นตัวแทนของชาวอินเดียนที่สนใจในทางการ
เมืองทั้งหมด และจะมานับประสาอะไรกับชาวมุสลิม แต่ในการตอบสนองต่อการระงับแบบสันติยา-
เคราะห์ Congress ก็สามารถทำให้ประชาชนเกิดความไม่พอใจได้อย่างกว้างขวางทั้งในเขต
เมืองและตามชนบท เป็นความจริงที่ว่า ในการเผชิญหน้ากับการปราบปรามของรัฐบาลทั้งความกระตือ
รือร้อนของประชาชนและลัทธิเอกภาพของ Congress กลับประสบล้มเหลว แต่การจัดการใด ๆ
ก็ตาม ที่จะเรียกร้องให้มวลชนเกิดความกระตือรือร้นและเป็นแรงผลักดันให้ผู้นำของท้องถิ่นจำนวน
10 ในจำนวนพัน ๆ เปรียบพร้อมที่จะเสี่ยงต่อการถูกจับขัง นั้นยังไม่อาจจะสิ้นสุดลงในเมื่อยังมีชน
กลุ่มน้อยที่ประสบล้มเหลวสาหัสกาอยู่

เมื่อคานธีไม่สามารถจะเจรจาให้อังกฤษยินยอมต่อข้อเรียกร้องต่าง ๆ ได้อีกต่อไป
ทำให้ฝ่ายซ้ายใน Congress มีอำนาจขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เพราะทางเสือกอย่างอื่น จะทำ
ไม่ได้ ก่อนที่ท่านจะเดินทางกลับจากอังกฤษ การรณรงค์แบบสันติยาเคราะห์ได้รับการฟื้นฟูขึ้นอีก
ครั้งหนึ่งแต่ครั้งนี้รัฐบาลโต้ตอบโต้อย่างเอาจริงเอาจังและภายในเวลาที่รวดเร็ว ภายใน 3
สัปดาห์ที่ท่านกลับมาถึง คานธีและผู้สนับสนุนท่านหลายคนถูกจับ เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในอดีต
การจับกุมทำให้เกิดการจลาจลแผ่ขยายบริเวณออกไปกว้างขวาง แต่รัฐบาลก็ได้จับผู้ปลุกระดม
อันที่จะตัดลึนใจคัดการอย่างเด็ดขาดกับผู้ปลุกระดมไม่สงบทั้งหมด ในเดือนเมษายน ผู้มี
จำนวนมากกว่า 34,000 คน ถูกจับขังคุกและการรณรงค์ต่อต้านก็จะอ่อนกำลังลงไม่เข้มแข็ง
เหมือนก่อน แม้ว่าท่านมหาตมะคานธีจะได้ให้หยุดอย่างนี้เป็นเรื่องเป็นราว จนกระทั่ง ค.ศ. 1934
แต่ก็ได้ปรากฏอย่างเด่นชัดแล้วว่า วิธีการปฏิบัติของความไม่ร่วมมือแบบอดิสงส์นั้นกลับไม่ล่อคลึง
กับรัฐบาลที่เด็ดขาดและตอบโต้ด้วยการปราบปรามด้วยกำลัง แต่ก็ได้ให้ผลที่สำคัญซึ่ง
เป็นการพัฒนาทางสิทธิชาตินิยมของชาวอินเดีย กล่าวคือ ในระยะยาว มีชาวอินเดียมากกว่าที่เคย
ได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น โดยอยู่ภายใต้การนำของ Congress เป็นข้อเท็จจริง
ซึ่งได้ช่วยปลดปล่อยความคิดที่แคบตามขนบธรรมเนียมประเพณี และมีอีกหลายคนที่เคยหวาดกลัวต่อผลที่
จะตามมาจากการเข้าไปร่วมปฏิบัติการ ก็เข้าไปร่วมด้วยใจรักในฐานะของผู้สังเกตุการณ์ อนึ่ง
ในการปฏิบัติสันติยาเคราะห์นั้นก็เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีการปะปนกันระหว่างวรรณะต่าง ๆ
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อถูกจับและทุกคนก็ต้องไปอยู่ในคุกเดียวกัน พวกฮินดูไม่อาจหลีกเลี่ยง
ที่ห้ามสมาคมซึ่งทำให้เกิดมลทิน ฉะนั้น จึงเป็นวิธีการที่ได้ผลที่จะช่วยให้ความประสงค์ของคานธี
ที่คัดค้านการแบ่งชั้นวรรณะประสบผลสำเร็จ ยิ่งไปกว่านั้นลัทธิเป็นจำนวนพัน ๆ ก็ล้มารถหลุดพ้น
จากการแยกตัวอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามขนบธรรมเนียมประเพณีได้เข้ามามีบทบาทเป็นผู้มีอำนาจ
เป็นผู้สนับสนุนบ้าง ในเมื่อครั้งหนึ่งเหล่านั้นได้มีโอกาสเห็นสภาพของการผูกมัดในครอบครัว ซึ่ง
ไม่มีพลังอันใดที่จะบังคับหล่อนได้อีก การที่สตรีและเด็กผู้หญิงได้เข้าโรงเรียนและวิทยาลัยจำนวน
เพิ่มขึ้นอย่างมาก ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีทางสังคมของชาวอินเดีย สติปัญญา

และหลังล่องจากแหล่งใหม่ก็ไต่พรางพุ่งออกมา

ใน ค.ศ. 1932 รัฐบาลอังกฤษได้จัดให้มีการเลือกตั้งแบบแบ่งแยกให้กับพวก
วรรณะ จัณฑาล หรือที่เรียกว่า "วรรณะกำหนด" (Scheduled) ซึ่งเป็นคำที่อังกฤษให้ลัทธิ
นามคานธีได้คัดค้านข้อเสนอของรัฐบาลอังกฤษดังกล่าวนี้อย่าง เข้มแข็งในคราวประชุมโต๊ะกลม
ครั้งที่ 2 เพราะท่านถือว่าเป็นการแบ่งประชาชนชาวอินเดียโดยไม่รู้จักรบกัน ด้วยไม่พอใจ
อย่างยิ่ง ท่านคานธีจึงทำพิธีอดอาหารให้ถึงตาย ซึ่งการทำพิธีดังกล่าวนี้ทำให้ผู้เป็นหัวหน้าของ
วรรณะจัณฑาลต้องยินยอมและท่านได้รับประกันจะหาตำแหน่งจำนวนมากกว่าเดิมให้กับคนของเขา
อย่างไรก็ตามเขารู้สึกว่าการที่เขายินยอมเช่นนี้เท่ากับเป็นการทรยศต่อเพื่อน ๆ จัณฑาลของเขา
ในทางตรงกันข้ามคานธีผู้ซึ่งมองเห็นว่าการศึกษาที่ตัดเอาพวกจัณฑาลออกไป ทำให้หวังความฮินดูต้อง
เสื่อมเสียไป ท่านได้พิจารณาเห็นว่าการศึกษาที่รวบรวมเอาพวกจัณฑาลเข้ามานั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง
ต่อการรักษาชื่อเสียงของชาวฮินดู และจำเป็นอย่างยิ่งต่อความล้ามคคของชาวอินเดียทั้งชาติ
ด้วยวิธีดังกล่าวนี้ท่านคานธีจึงสามารถถอนรากเง่าวรรณะจัณฑาล และข้อจำกัดทางวรรณะออกไป
ซึ่งถือได้ว่าเป็นนโยบายพื้นฐานของ Congress แต่สิ่งที่ท่านผิดหวังอย่างใหญ่หลวงคือการที่ท่าน
ไม่สามารถจะเชิญชวนให้ชาวมุสลิมเข้ามาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับชาวฮินดูได้

ในขณะที่อังกฤษยังคงดำเนินการปฏิรูปก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ โดยที่ Congress
มิได้เข้าร่วม ในตอนปลายปี 1932 มีการประชุมโต๊ะกลมครั้งที่ 3 ขึ้น ซึ่งถือเป็นการปรึกษา
หารือ กับตัวแทนของกลุ่มการเมืองอินเดียหลายกลุ่มเป็นครั้งสุดท้าย แต่การประชุมครั้งนี้ขาดความ
สำคัญไป เพราะผู้แทนที่มาร่วมประชุมมีจำนวนน้อย และไม่มีผู้แทนของ Congress เข้าร่วม
ประชุม เป็นผลให้รัฐสภาอังกฤษต้องทำงานอย่างจริงจัง และต้องประสลับกับความยากลำบาก
ในขณะที่การปราบปรามรุนแรงในอินเดีย ทำให้จำนวนสมาชิกของ Congress ลดลงต่ำกว่า
ครึ่งล้านคน การอนุมัติ Passage of the Government of India Bill ล่าช้าออกไป
เกือบ 2 ปี ทั้งนี้เพราะปัญหาใหญ่เกิดจากการคัดค้านของ Winston Churchill และผู้สนับสนุน

ที่คัดค้านข้อเสนอของพวกเขาเสรีนิยมที่จะยินยอมให้อินเดียได้รับฐานะเป็น dominion อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตามในการออกเสียงครั้งสุดท้ายในปี 1935 สมาชิกส่วนใหญ่ทั้งสองสภาได้เห็นชอบกับมาตรการดังกล่าว ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารัฐสภาอินเดียแนวโน้มไปในทางเสรีนิยม ดังนั้น ในการเลือกตั้งที่อินเดียใน ค.ศ.1937 ข้อบัญญัติดังกล่าวได้เป็นผลขึ้นมาเป็นครั้งแรก

นอกจากข้อบัญญัติดังกล่าวมาแล้ว ตาม พ.ร.บ.ยังระบุให้พม่าแยกการปกครองออกจากอินเดียโดยเด็ดขาดอีกด้วย แต่ที่สคัญยิ่งสำหรับรัฐสภาที่มีผู้แทนของอินเดียในอนาคตก็คือการที่ให้ขยายการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตมณฑลออกไป ด้วยการกำหนดคุณสมบัติในร่างทรัพย์สินให้ต่ำลงซึ่งทำให้คนอินเดียอีกประมาณ 30 ล้านคนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ด้วยวิธีนี้จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเป็น 5 เท่าและประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่แล้วอีก ¹/₅ ผู้เลือกตั้งมีการแบ่งแยกกันคือ ชาติให้มีผู้เลือกตั้งที่เป็นชาวมุสลิม ฮินดี ยุโรป ชาวอินเดียนับถือศาสนาคริสต์ และกลุ่มอื่น ๆ ในขณะที่เดียวกันก็ยังส่งวงที่ฝังไว้ให้กับวรรณะศักดาและสตรีอีกด้วย

พรรคการเมืองอินเดียทั้งหมด พากันผิดหวังเมื่อพระราชบัญญัติไม่กล่าวถึงเรื่องการเรียกร้องให้อินเดียมีฐานะเป็น dominion ซึ่ง Congress ได้ได้ประกาศไม่ยอมรับ เมื่อ Congress ได้เผชิญกับการเลือกตั้งปี 1939 ซึ่งจะทำให้สิ่งที่ Congress หวังนั้นเป็นผลขึ้นมา อย่างไรก็ตาม Congress ก็ยังต้องการวิธีการที่เป็นจริงยิ่งกว่านั้นในการที่จะเผชิญกับข้อเท็จจริงที่จะต้องทำให้สำเร็จภายใต้การนำของผู้ที่ฝ่ายซ้าย เนहरू บุตรและคานธีเป็นผู้สนับสนุน Congress ซึ่งล้มลงแล้วกลับฟื้นตัวขึ้นมาใหม่อย่างน่าประหลาดใจใน ค.ศ. 1936 และใน 1937 เนहरू (บุตร) ได้รับเลือกให้เป็นประธานของ Congress เป็นวาระที่ 2 และวาระที่ 3 ไม่ว่าการที่คานธีสนับสนุนท่านจะเป็นนโยบายทางการเมืองหรือไม่นั้น ความรับผิดชอบที่จะต้องคงไว้ซึ่งความแข็งแกร่งของ Congress นั้น ทำให้เนहरूลดความรุนแรงเป็นแบบสายกลาง ในการแถลงการณ์ Congress ได้ประกาศความตั้งใจที่จะแข่งขัน ในการเลือกตั้งและตั้งคณะรัฐมนตรี แต่มีความประสงค์ที่จะล้มล้าง พ.ร.บ.และนำความลับสุดมาสู่จักรวรรดิอินเดียอังกฤษ นอกจากนี้คำแถลงการณ์ก็ยังสะท้อนให้เห็นว่า เนहरूยังห่วงใยในเรื่องการ

ปฏิรูปสังคมและเศรษฐกิจของอินเดียทั้งนี้ก็เพื่อบรรเทาความทุกข์ยากของกรรมการและชาวบ้าน
ผู้เฝ้าที่ดินทำกิน

Congress ได้พิสูจน์ความเข้มแข็งของตนด้วยกรณี 711 จาก 1,585 ที่นั่ง
และได้มีอำนาจในสภานิติบัญญัติได้ถึง 7 ใน 11 หมวด ตามคำสั่งของเนห์รู และคำสั่งของ
Working Committee ของ Congress ในครั้งแรกได้ปฏิเสธที่จะตั้งคณะรัฐมนตรี ด้วยหวังที่
จะทำลายโครงการใหม่ทั้งหมด แต่เมื่อคานธีได้ชักชวนให้ท่านอุปราชประกาศว่าข้าพเจ้าจะไม่ไ้
อำนาจพิเศษ ยกเว้นในกรณีที่เกิดภาวะฉุกเฉิน พวกเขาเหล่านั้นจึงยินยอมเข้ารับตำแหน่ง เมื่อมี
อำนาจคณะรัฐมนตรี Congress ได้แสดงความรักปรารถนาอย่างน่าประหลาดใจ ได้กระทำกา
รปราบปรามอย่างรุนแรงต่อการกระทำที่รุนแรงและฝ่าฝืนกฎหมาย ดังบรรพบุรุษของ Congress
ได้เคยปฏิบัติมา และได้ทำการออกกฎหมายปฏิรูปสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษาไปด้วย
หน่วยงาน Indian Civil Service ก็ได้ทำให้การปฏิรูปดังกล่าวสัมฤทธิ์ผลด้วย ในทางตรงกัน
ข้ามฝ่ายซ้ายซึ่งเริ่มมองเห็นว่าคานธีและเนห์รูกลายเป็นพวกหัวเก่าคร่ำครึไปนั้นก็ได้วิพากษ์วิจารณ์
ว่าเป็นการทรยศต่อเป้าหมายที่ได้ปฏิญาณไว้ว่า จะทำลายล้างรัฐบาลและนำเอาความสิ้นลู่ตมาสู่
การปกครองของอังกฤษ นักสังคมนิยม ลูกล่า สันทรโรล ซึ่งไม่ค่อยจะเสื่อมใสในตัวคานธีนั้น ได้
ดำรงตำแหน่ง เป็นประธาน Congress ต่อจากเนห์รู ใน ก.21.1938 และประสบความสำเร็จ
ในการแข่งขันชนะคานธีใน ค.ศ.1939 ในนโยบายที่จะดำเนินการกับพวกอนุรักษนิยมที่ยังคงรักดี
กับอังกฤษ คานธีซึ่งเกรงว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบปฏิวัติที่รุนแรงภายใต้การนำของลูกล่า
ท่านด้วยเกียรติยศ และชื่อเสียงทั้งหมดของท่าน จึงเล่นโดยตรงต่อ Congress และบังคับให้
ลูกล่าลาออก ต่อมาภายหลังลูกล่าได้กลายเป็นผู้นำของกลุ่ม Forward Black ใน Congress
จนกระทั่ง ค.ศ.1941 เขาได้เดินทางไปยังประเทศเยอรมนี เพื่อไปยกกำลังสนับสนุนจากฝ่าย
ฟาสซิสต์ ใน ค.ศ.1943 เขาก็ได้รับจ้างญี่ปุ่นเป็นผู้บังคับบัญชาการกองทหารแห่งชาติของอินเดีย
ในการปลดปล่อยประเทศอินเดียให้เป็นอิสระ เมื่อตอนสิ้นลู่ตของสงครามเขาสิ้นชีวิตในคราว
เครื่องบินระเบิดในไต้หวัน ซึ่งเขากำลังเดินทางไปยังประเทศญี่ปุ่น

แต่สิ่งที่สำคัญกว่าการทะเลาะวิวาทการแตกแยกกันใน Congress ซึ่งนับว่ามีความหมายต่ออนาคตของอินเดียนามากก็คือ ทักษะที่ไม่สามารถจะคิดกันไว้ได้คือ Muslim League ซึ่งได้เป็นที่ยอมรับกันในสมัยที่เนห์รูเป็นประธาน การที่ Congress ได้ยินยอมในการเลือกตั้งและปราบปลื้มจิตใจ ซึ่งปฏิเสธที่จะให้ตัวแทนของ Muslim League ได้เข้ามามีส่วนร่วมในคณะรัฐมนตรีในระดับมณฑล นอกจากว่าจะได้เข้ามาเป็นสมาชิกของ Congress และถอนตัวออกจากความเป็นสมาชิกของ Muslim League เสียก่อน เนื่องจาก Muslim League ภายใต้การนำของมุฮัมหมัด อาลี จินนาห์ ได้มีนโยบายร่วมมือกับ Congress ดังนั้นนโยบายดังกล่าวของ Congress จึงเป็นการทรยศต่อ Muslim League ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลอังกฤษยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงในการประชุมโต๊ะกลม (Round Table Agreement) ที่ว่าจะช่วยให้ผู้แทนของกลุ่มที่มีเสียงอย่างน้อยได้เข้าไปเป็นรัฐมนตรีในรัฐบาลมณฑลด้วย การที่ Muslim League จะเป็นองค์การทางการเมืองที่ไม่เข้มแข็ง จึงทำให้ Congress ฉวยโอกาสที่จะเข้าควบคุมขบวนการชาตินิยมให้เข้มแข็งขึ้น แต่การปฏิบัติในด้านอื่น ๆ ซึ่งสร้างความขัดเคืองให้กับชาวมุสลิมทั้งหมดนั้นเป็นการแสดงออกซึ่งความไม่มีไหวพริบ และไม่มองการณ์ไกลอย่างชนิดที่ให้อภัยไม่ได้เลย จะเห็นได้ว่าการเปิดสภาพิตบัญญัติที่ใช้เพลงชาติฮินดูในการฟากิรีเปิด และยังมีธงชาติสามสีซึ่งเป็นธงของ Congress เหมือนสถานที่ราชการทุกแห่ง คนของ Congress ได้เข้าไปอุปถัมภ์กิจกรรมด้านต่าง ๆ เกือบทั้งหมด และได้มีความพยายามอย่างหนักที่จะให้โรงเรียนต่าง ๆ สอนเป็นภาษาฮินดี ถึงแม้จะมีเจตนาที่จะรวมชาติอินเดียให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ความพยายามดังกล่าวก็ได้ทำให้ชาวมุสลิม จังทาล และประชาชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ พากันตกใจ หวาดหวั่นตาม ๆ กัน

ดังนั้นเมื่อจินนาห์ ได้เริ่มโจมตีการกระทำของ Congress ซึ่งเป็นการรวมอำนาจและไม่โอ้อ้อมอ้างดังกล่าวนั้น จินนาห์ก็ได้ได้รับความนิยมจากประชาชนทันที และก็นับว่าถูกต้องทีเดียว ที่เขาได้กล่าวว่าคณะรัฐมนตรีมณฑลนั้นเป็นหุ่นเชิดของเนห์รูและของ The Congress Command ที่ทำให้การอ้างสิทธิ์ที่จะมีอำนาจในมณฑลนั้นเป็นสิ่งลวงตาไปในขณะที่ข้อตกลงของ

จินนาห์ ในเรื่องที่ Congress มีนโยบายขัดขวางมุสลิมก็ยังมีได้รับการตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างโจ่งแจ้งแล้ว เขาก็ได้รับคำตอบสนองต่อการป่าวร้องในเรื่อง "คำล่่านาอิสลามกำลังอยู่ในอันตราย" ซึ่งเห็นอย่างเด่นชัดในการที่ Muslim League ได้ล่่ามาอีกและมีอิทธิพลเพิ่มขึ้นมากอย่างรวดเร็ว ในระหว่าง ค.ศ.1938 การโจมตีของจินนาห์ ซึ่งเคยประสบความสำเร็จมาแล้วก็ยิ่งแข็งแกร่งมากขึ้น และในตอนปลายปีเขาก็ได้คิดที่จะล่่าร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะแยกการเมืองของมุสลิมออกต่างหาก การที่เขาจะคิดเพื่อมาร่วมนมือกันล่่าร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของรัฎฐ์นั้นดูยังมีผล เพราะอย่างน้อยที่สุดจินนาห์ก็ยังคงยืนยันที่จะให้ข่าวมุสลิมมีอำนาจในการจัดการภายในเขตที่มีมุสลิมเป็นชนกลุ่มใหญ่ และก็มีอีกครึ่งหนึ่งที่ เขาจะไม่ไว้วางใจต่อคำมั่นสัญญาของเนห์รู และ Congress ฉะนั้นการจะล่่าร้างปากีสถานในอนาคตจะดูปรากฏภาพขึ้นมา แม้ว่า Congress จะรู้สึกตกใจเมื่อทราบว่่า Muslim League เข้มแข็งขึ้นมา แต่ Congress ก็ยังมองไม่เห็นถึงความบาทหมางที่ล่่าสีกเกินที่จะคิดของข่าวมุสลิม ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย ผู้ซึ่งมองเห็นว่าพวกเขาสิ้นหวังที่จะได้มีโอกาสเล่นการเมืองอย่างยุติธรรมในรัฎฐ์ประชาธิปไตยที่มีชนกลุ่มมากเป็นผู้ปกครองประเทศ

12.5 สงครามโลกครั้งที่ 2

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้กับการระเบิดของสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นได้ช่วยให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่่าช่องว่างระหว่าง Congress และ Muslim League ได้ขยายกว้างออกไปในช่วงก่อนเกิดสงคราม ภายหลังจากที่โต้พิจารณาอุล่่าสงครามในยุโรปเป็นเวลาหลายปี Congress และผู้นำได้ออกแถลงการณ์ข่าแล้วข่าอีกในการคัดค้านอินเดียเข้าร่วมสงครามกับฝ่ายอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยปราศจากการยินยอมของข่าวอินเดียทั้งหมด รัฎฐบาลอังกฤษมิได้สนใจในคำเตือนดังกล่าว กลับเตรียมและล่่าทหารอินเดียไปยังสิงคโปร์ และซีบิต และยังให้อำนาจเฉพาะในยามฉุกเฉินแก่ท่านอุปราชอีกด้วย เมื่ออังกฤษประกาศล่่าสงครามในวันที่ 3 กันยายน ค.ศ.1939 ท่านอุปราชโดยมิได้ปรึกษาคนอินเดียก็ประกาศว่่า ในรัฎฐานะที่อินเดียเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิอังกฤษก็ยอมเข้าร่วมสงครามโดยปริยาย

ในการปฏิบัติตามคำเตือนดังกล่าว Congress ผู้เดียวซึ่งได้กล่าวว่าเป็นการ
ประกาศของอังกฤษแต่เพียงฝ่ายเดียว จริงอยู่คานธีและ Congress ได้ประณามการรุกรานของ
นาซี แต่ก็ยังยืนยันในเสรีภาพอย่างแท้จริงสำหรับอินเดียก่อนที่จะมีการพิจารณาว่าจะเข้าร่วมกับ
พันธมิตรในการต่อสู้เพื่อคงไว้ซึ่งอิสรภาพหรือไม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว Congress ได้
เรียกร้องให้มีการเลือกตั้งก่อนเพื่อหาผู้แทนที่จะเข้าร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อทำนองปรายต้องเผชิญกับ
ข้อเสนอ "การปรึกษาหารือ" สำหรับการก่อตั้งรัฐบาล dominion ภายหลังสงคราม ท่าน
ได้คัดค้านการมีรัฐบาลปกครองตนเองในปัจจุบันทันทีว่าเป็นสิ่งที่ปฏิบัติไม่ได้ Congress
ภายหลังจากที่มีการแตกแยกกันภายในก็ได้มาร่วมกำลังชุมนุมกันภายใต้การนำของท่านมหาตมะ
คานธีและผู้มีฝ่ายซ้าย ไม่เพียงแต่ข้อเสนอดังกล่าวถูกเพิกถอนไปแต่รัฐมนตรีทั้ง 8 คน ของ
Congress ก็ถูกปลดออกในเดือนพฤศจิกายนด้วย เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้จินนาห์ยึดมั่นเป็น
ล้นพ้น จินนาห์ และ Muslim League ได้ถือโอกาสประกาศวันที่ 22 ธันวาคมเป็นวันปลดปล่อย
(Day of Deliverance) จากพระราช Congress

เพื่อให้อังกฤษต้องพะวง Congress จึงทำการบอยคอตต์รัฐบาลอังกฤษ และ
บอยคอตต์ความมานะพยายามในการทำลายล้างคราม กล่าวคือด้วยการละทิ้งตำแหน่งต่าง ๆ ทาง
ราชการ Congress ซึ่งดูจะมีอิทธิพลน้อยต่อรัฐบาลยกเว้นเสียแต่ว่าจะทำการคือแห่งทาง
การเมือง มาตรการที่ถูกต้องตามกฎหมายระหว่างสงครามซึ่งอังกฤษรู้สึกว่าเป็นการถูกต้องที่สุด
ที่จะทำการปราบปรามอย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังที่ญี่ปุ่นได้ชัยชนะ มาตรการดัง
กล่าวนั้นได้ทำให้อินเดียได้รับความหวาดกลัวอย่างยิ่ง คานธีเพียงแต่ไม่พอใจข้อเสนอของอังกฤษ
จึงเรียกร้องให้ทำสัตยาเคราะห์อีกในฤดูใบไม้ร่วง ทั้งนี้ด้วยความหวังที่จะหลบเลี่ยงการถูก
ประณาม เรื่องการล้มล้างการปกครอง แต่รัฐบาลได้โต้ตอบอย่างแข็งกร้าว และเข้าจับกุมสมาชิก
Congress ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 14,000 คน อีกครั้งหนึ่งใน ค.ศ. 1942 ภายหลังจาก
ที่ Sir Stafford Cripps' mission ไม่สามารถสนองต่อข้อเสนอเรียกร้องให้ปฏิรูปการปกครอง
ตนเองโดยส่วนตัว คานธีจึงเรียกร้องให้อังกฤษออกจากอินเดีย (quit India) หรือฉีฉีนั้น

อังกฤษจะต้องเผชิญกับโครงการอหิงสาที่ไม่ร่วมมือในทุกขั้นตอน ในวันที่ 8 สิงหาคม Congress ก็อนุมัติโครงการดังกล่าวซึ่งคานธีเรียกว่า "การกบฏแบบเปิดเผย" (open rebellion) ในการออก Quit India Resolution แต่เนื่องด้วยกำลังเผชิญกับความหวังเนื่องจากผู้นำกำลังเข้าบุกพม่า ทำให้รัฐบาลปฏิบัติการอย่างเด็ดขาด และโดยจับพลันในวันที่ 9 สิงหาคม คานธี เนห์รู ซึ่งเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลมากใน Congress ถูกจับเสียก่อนที่จะทำให้โครงการปฏิบัติการคือแห่งทางการเมือง ประสบความสำเร็จ การปฏิบัติที่ไม่ได้มีแบบอย่างมาก่อน ทำให้เกิดความสับสนอลหม่าน และการก่อวินาศกรรมที่ได้แผ่ขยายวงกว้างออกไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้มิได้อยู่ในขอบเขตของอหิงสาเสียแล้ว มีการตัดสายโทรเลข เมาล์สถานีรถไฟและไปรษณีย์โทรเลข รางรถไฟถูกทำลาย และสิ่งอื่น ๆ ที่ใช้ในทางทหารและทางราชการถูกทำลายสิ้น ก่อนที่การจลาจลจะเรียบร้อยลงจบลงในเดือนกันยายน มีผู้เสียชีวิตถึง 1,000 คน และถูกจับกุมคุมขังอีก 60,000 คน

ในขณะที่เดียวกัน การที่ผู้นำ Congress ได้หันจากตำแหน่งไปและจินนาห์ก็ฉวยโอกาสระดมคัดค้านให้ Muslim League เป็นกระบอกเสียงแต่เพียงผู้เดียวของชาติมุสลิม (Muslim nation) - เป็นคำเรียกของจินนาห์ และได้ทำงานอย่างหนักเพื่อให้ผู้สนับสนุน เขาได้รับตำแหน่งที่สำคัญให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในเขตมณฑลและในรัฐบาลกลาง ความสำเร็จของเขาส่วนใหญ่ดูเหมือนจะมาจากการที่ Congress ล่าถอยในทางการเมืองครั้งนี้ ซึ่งความสำเร็จของเขาจึงทำให้ความหวังที่จะคืนดินแดนนั้นมากยิ่งขึ้น อันที่จริงแล้วในปี 1942 เขาได้จัดการลากเส้นพรมแดนของรัฐ Pakistan ซึ่งความคิดดังกล่าวได้เป็นที่ยอมรับว่ากันแล้วในต้นปี 1930 โดยกรณีสื่อคือ Sir Muhammed Iqbal ในคราวที่ได้กล่าวสุนทรพจน์ในฐานะที่เป็นประธานของ Muslim League

ในขณะที่เกิดสงคราม อินเดียได้รับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการทหาร ซึ่งนับว่ามีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งในความพร้อมที่จะเป็นเอกราช ทั้ง ๆ ที่ Congress ได้ปฏิเสธอังกฤษไปแล้ว ชาวอินเดียก็ยังคงให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างมากในการสงครามซึ่ง

ให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านวัตถุและกำลังคน นายทหารในกองทัพเพิ่มขึ้นจาก 175,000 เป็น 2 ล้านคน และจำนวนเจ้าหน้าที่ (commissioned officers) เพิ่มขึ้นจาก 200 เป็น 10,000 เศษ ในขณะเดียวกันกองทัพได้รับการฝึกหัดยุทธวิธีสมัยใหม่ด้วย เมื่อสงครามยุติลง อินเดียนก็ได้ออกตั้งสถาบันทางทหารอย่างมั่นคง ซึ่งก็เป็นการพอเพียงสำหรับการที่จะเป็นชาติใหม่ต่อไป ในขณะเดียวกัน การที่ได้มีประสบการณ์ในการรบและได้ชัยชนะสงครามในแอฟริกาเหนือ และการทำสงครามต่อต้านกับญี่ปุ่นทำให้ข้าราชการทหารและนายทหารทั้งหลายรู้สึกภาคภูมิใจและมีความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น

อินเดียนก็ยังเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญของตะวันออกกลางและเขตตะวันออก ซึ่งได้จากอินเดียนถึง 75% เพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องเร่งผลิตสิ่งที่จะอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าประเภทอุตสาหกรรมหนัก ซึ่งช่วยทำให้เศรษฐกิจของอินเดียนมั่นคงขึ้นภายหลังสงคราม และที่พร้อมที่จะรับผิดชอบตนเองทางเศรษฐกิจเพื่อเป็นเอกราช อุตสาหกรรมที่ได้รับการขยายอย่างกว้างขวางได้แก่อุตสาหกรรมเหล็กกล้าและซีเมนต์ นอกจากนี้ก็มีการเริ่มทำอุตสาหกรรมทำอูมิเดียม ในการขยายอุตสาหกรรมได้มีการขยายในการจ้าง บุคคลทั้งหญิงและชายเข้าทำงาน ซึ่งการจ้างคนเข้าทำงานดังกล่าว ช่วยกำสับตบเบาความเข้มงวดในทางสังคมและวรรณะ ในขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มทักษะที่สำคัญให้กับคนงานทั้งช่างเทคนิคและผู้บริหารงาน ผลก็คือว่าอินเดียนซึ่งมีผู้จัดการและช่างเทคนิคพอเพียงที่จะเข้าดำเนินการทางเศรษฐกิจ ผลของความสำคัญพอ ๆ กันก็คือ ได้เปลี่ยนอินเดียนจากลูกหนี้เป็นเจ้าหนี้ กล่าวคือไม่เพียงแต่ได้ปลดหนี้เป็นจำนวนเงิน $1 \frac{1}{2}$ พันล้านเท่านั้น แต่ยังมีเงินคงคลังเหลืออีกถึง 5 พันล้านเหรียญสหรัฐในงบดุลประจำปี ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าสถานการณ์ภาพการเสียดุลทางเศรษฐกิจของอังกฤษในอินเดียนได้หมดสิ้นไป นอกจากนี้ยังมีส่วนในการช่วยลดภาวะการต่อต้านของกลุ่มผู้เรียกร้องเอกราชให้บรรเทาลงด้วย ซึ่งเมื่อกล่าวโดยย่อเท็จจริงแล้ว เสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่ตื้นเขินนี้เป็นปัจจัยอันสำคัญในการขจัดอุปสรรคสิ่งกีดขวางในการที่อังกฤษปกครองอินเดียนต่อไปอย่างเห็นได้ชัด

แม้ว่าโดยทั่วไปแล้วผลในระยะยาวที่ได้รับจากการที่อินเดียได้เข้าร่วมสงครามนั้น ก็นับว่าเป็นที่พอใจ แต่ผลกระทบทางเศรษฐกิจปัจจุบันหันตัวกลับไม่เป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือความต้องการในยามสงครามคือเศรษฐกิจเพื่อประห่างชีพ ฉะนั้นจึงทำให้เกิดความตกต่ำอย่างหนักและเกิดความสับสนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อฝ่ายพันธมิตรซื้อของด้วยเงินเชื่อแทนที่จะเป็นเงินสด ยิ่งกว่านั้นโดยปกติอินเดียก็มีประสบการณ์ขาดแคลนอาหารอยู่เสมอ จึงต้องส่งข้าวมาจากพม่าเป็นส่วนใหญ่ และต่อมาก็ต้องหยุดส่งเพราะญี่ปุ่นเข้ายึดพม่าได้ใน ค.ศ.1942 การผลิตสินค้าที่ผู้บริโภคต้องการก็พลอยซบเซาไปด้วยในระหว่างเกิดสงคราม ผลที่ได้รับคือเกิดภาวะเงินเฟ้ออย่างรวดเร็วภายหลัง ค.ศ.1940 โดยเฉพาะราคาอาหารและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ทั่วประเทศสูงขึ้น นับตั้งแต่รัฐบาลไม่ผู้เต็มใจนักที่จะเข้าควบคุมสิ่งที่ทำให้อาหารราคาสูงขึ้นเป็น 3 เท่าของสมัยก่อนสงคราม และใน ค.ศ.1943 ข้าวนาได้ขายข้าวในราคาที่สูงมากทำให้เกิดความอดอยากที่หนักหนักรุนแรงในเบงกอล ทำให้สูญเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก การแจกจ่ายอาหารในยามสงครามก็ประสบกับความยากลำบาก เพราะเรื่องกรรมนาคมขนส่ง กองทัพเรือและอากาศของญี่ปุ่นได้เข้าขัดขวางการขนส่งทางทะเลในอ่าวเบงกอล เป็นผลให้บอมเบย์กลายเป็นท่าเรือสำคัญและเส้นทางรถไฟสายเหนือที่จะไปยังพม่าก็นำมาใช้เป็นเส้นทางสายเสียงอาวุธยุทธโปกรณ์เสียสิ้น เส้นทางรถไฟสายเหนือมาตั้งแต่เดิมทำไว้ เพื่อเป็นเส้นทางเสริมการขนส่งทางทะเล ก็ต้องรับภาระหนักในยามสงครามด้วยเช่นกัน แม้ว่าราคาสินค้าประเภทอาหารจะสูงขึ้นเพราะสงคราม ซึ่งช่วยทำให้ข้าวนาผู้เช่าที่เคยเป็นหนี้หนี้มีฐานะดีขึ้น และช่วยทำให้ข้าวนาสามารถปลดหนี้ได้ แต่พวกเขาที่ปลูกพืชผลกลับประสบความลำบาก เพราะราคาสินค้าประเภทอาหารสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว พวกกรรมกรก็ประสบความลำบากด้วยเช่นกัน เพราะค่าจ้างไม่เพิ่มเหมือนราคาสินค้าที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ที่เลวร้ายที่สุดคือพวกชนชั้นกลางที่ได้รับการศึกษาที่มีเงินเดือนน้อย ในทางตรงกันข้ามการที่เขาได้มีโอกาสทำงานหนักนั้นก็เพราะมีการขยายงานจ้างมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เงินเดือนที่ไม่เพียงพอก็ยังดีกว่าไม่มีเงินเดือนเสียเลย ในประเทศที่มีคนว่างงานเรื้อรัง การจ้างคนเข้าทำงาน เรียกว่ากรรมกร "คอขาว" (white collar) ทั้งสามมีและภรรยาจากครอบครัวชนชั้น

กลางนั้น เป็นสิ่งปกติในยามสงคราม อันที่จริงโอกาสในการทำงานและความจำเป็นในทางเศรษฐกิจทำให้ผู้หญิงออกมาจากงานบ้านเป็นทวีคูณ ยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยทำลายความเชื่อในทางสังคมอันเป็นประเพณีที่ว่าหญิงจะต้องเป็นรองชายอีกด้วย

การพัฒนาดังกล่าวเหล่านี้เป็นการเตรียมอินเดีย ทั้งทางจิตใจและวัตถุ สำหรับการที่จะเป็นเอกราช การที่ได้เข้าร่วมสงครามและประสบความสำเร็จทำให้ชาวอินเดียรู้สึกซาบซึ้งและเขาจะเผชิญกับอนาคตของเขาด้วยความเชื่อมั่นในตนเองอย่างยิ่งยวด มีสิ่งที่เป็นมลทินเพียงสิ่งเดียวซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญด้วยที่ทำลายภาพของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเติบโตเต็มที่ของชาติคือความไม่ไว้วางใจกันของกลุ่มชนที่ไม่อาจจะกินติดกันได้ Muslim League ผิดต่อ Congress ถ้าหาก Congress ขอมเสียดุลละตำแหน่งในระหว่างสงครามก็จะทำให้โรคมะเร็งที่ร้ายแรงในการเมืองอินเดียได้รับการเยียวยา

12.6 หนทางไปสู่การแบ่งแยกและการโต้เอกราช

เมื่อตอนที่สงครามในยุโรปยุติลงในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1945 การสงครามระหว่างอินเดียบอกกับญี่ปุ่นกำลังถึงขั้นยึดสู้และยังไม่เห็นทีว่าจะยุติ หน้่าเฟิ่งจะเป็นอิสระ การโจมตีกองทัพญี่ปุ่นในมลายูกิจูเฟิ่งจะเริ่มต้นเท่านั้น ยังไม่มีการกำหนดวันยุติสงคราม และกองทัพพันธมิตรก็เริ่มเข้าบุกประเทศญี่ปุ่นด้วย

เนื่องจากพรรค Labor ได้วิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง ทำให้รัฐบาลผสมของ Winston Churchill มีคำสั่งให้ท่านอุปราช Lord Wavell ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1945 ให้นำเอาข้อเสนอของ Cripps เมื่อปี 1942 มาใช้เป็นเครื่องมือเจรจาในการที่จะมอบรัฐบาลภายหลังสงคราม และย้ำว่าชาวอินเดียจะต้องเป็นผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เอง เพื่อเป็นการเตรียมดังกล่าว ทางอังกฤษจึงปล่อยตัวผู้นำ Congress จากคุกและที่นั่งทั้งหมดในสภาบริหารก็ส่งวนไว้ให้กับชาวอินเดียยกเว้นตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด

(commander-in-chief) ซึ่งตำแหน่งต่าง ๆ นั้นทั้ง Congress และ Muslim League มีผู้แทนเข้ารับตำแหน่งได้ในอัตราเท่า ๆ กัน ในการประชุมที่ Simla Conference ได้ทำให้อัลดอนด์กล่าวสัมฤทธิ์ผล การคัดค้านของจินนาห์อย่างตรงไปตรงมานั้น ทำให้มองเห็นอย่างชัดเจนว่ามีข้อขัดแย้งขั้นมูลฐาน ซึ่งทำให้การเจรจาที่จะมีในอนาคตต้องล้มเหลวไปด้วย กล่าวคือ ประการแรก จินนาห์คัดค้านการที่จะเอาคนมุสลิม 2 คน ใน Congress เข้าเป็นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อแต่งตั้ง เขาคำนวณว่า Muslim League ซึ่งเป็นองค์การเดียวเท่านั้นที่จะต้องเป็นที่ยอมรับว่าเป็นตัวแทนของชาวมุสลิมทั้งหมด ประการที่สอง เขาประณามหลักการของความเสมอภาคระหว่าง Muslim League และ Congress ทั้งนี้เพราะผู้แทนของกลุ่มอื่น ๆ ในสภาอาจจะออกเสียงให้กับ Congress และทำให้ Muslim League กลายเป็นชนกลุ่มน้อยไป ประการสุดท้ายเขาประกาศว่าเขาจะไม่ยอมรับข้อเสนอดังกล่าว ๆ ที่เป็นการคัดค้านมติ Pakistan กล่าวโดยสรุป เห็นได้ว่า Muslim League จะไม่ร่วมมือไม่ว่าในโครงการอะไรทั้งสิ้นที่ไม่รับประกันว่าจะให้ความเสมอภาคและอำนวยความสะดวกแก่ผู้แทนมุสลิม ด้วยข้อขัดแย้งดังกล่าวทำให้การประชุมที่ Simla ประสบความล้มเหลวในเดือนกรกฎาคม ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับการเลือกตั้งในอังกฤษ ได้เปลี่ยนแปลงทำให้พรรค Labor ได้เสียงอย่างมากโดยเด็ดขาด การที่พรรค Labor ได้เข้ามามีอำนาจ ปัญหาต่าง ๆ ที่ยังต้องคอยการตัดสินใจนั้นจะต้องทำให้สัมฤทธิ์ผลได้อย่างไรนั้นต้องขึ้นอยู่กับชาวอินเดียนเพียง 3 ท่าน คือ คานธี เนห์รู และจินนาห์

ปัญหาของการที่จะให้เอกราช ซึ่งอังกฤษได้เสนอกำหนดมาเป็นภายหลังสงครามได้กลายเป็นเรื่องที่ต้องจัดการโดยด่วน เมื่อผู้ป็นยอมจำนนในวันที่ 14 สิงหาคม รัฐบาล Labor ได้ประกาศความตั้งใจที่จะทำให้ ส่วนที่สัญญาที่จะให้มีการเลือกตั้งผู้แทนเข้าปฏิบัติงานในสภา ภูมิภาค ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นให้บรรลุล่วงไป ด้วยการตั้งสภาบริหารที่มีสมาชิกเป็นชาวอินเดียนล้วนและโดยการจัดการประชุมร่างรัฐธรรมนูญ (Constitutional assembly) ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ จะเห็นได้ว่าการได้เอกราชนั้นกำลังเห็นรำไร รัฐบาลอังกฤษซึ่งค่อนข้างจะยากจนลงระยะนี้ ได้มีความต้องการที่จะลดรายจ่าย ฝัง เลิกส่งสินค้าและเริ่มถอนทหารออกจาก

อินเดีย ซึ่งเป็นผลให้ชาวอินเดียลดความหวาดกลัว จากการถูกปราบปรามโดยกำลังทหาร การ
ที่เศรษฐกิจคลอนแคลน และเกิดความขัดเคืองในทางการเมือง ทำให้เกิดมีการเดินขบวน
ประท้วง การนัดหยุดงาน การจลาจลที่รุนแรงและมีการทำลายทรัพย์สินเกิดขึ้นในระหว่าง
เดือนมกราคม และเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1946 ความวุ่นวายนี้ยังรวมถึงการกบฏในกองทัพเรือ
และการฝึกเล้ารถสหรัฐอเมริกาที่ยกขึ้นเหนือ United State Information Service
Office อีกด้วย บิดคดียุทธศาสตร์ทำให้เกิดความสับสนอลหม่านก็คือความรู้สึกต่อต้านชาวตะวันตกซึ่ง
เกิดขึ้นเนื่องจากได้มีการล่อลวงพรรคพวกของลัทธิ สันทรโกลี ในอินเดียทางบก ซึ่งชาวอินเดีย
ถือว่ามิใช่เป็นกบฏแต่เป็นการกระทำของผู้รักชาติ และความวุ่นวายดังกล่าวยังมีเหตุมาจากการ
ชนรณรงค์หาเสียงกันอีกด้วย ถ้ามิใช่ประการอื่น การเลือกตั้งโตลิต์ทอนให้เห็นว่าอยู่ภายใต้การ
ควบคุมของ Muslim League และของ Congress เกือบจะทั้งหมด ทั้งสององค์การดูจะ
มั่นใจขึ้นและจะไม่มีการประนีประนอมมากขึ้นกว่าเดิม ยกตัวอย่างเช่นในการประชุมสภานิติบัญญัติ
แห่งใหม่นั้น ฉันทาห์ได้ขู้อย่างเปิดเผยว่าจะเกิดสงครามกลางเมือง แน่หากข้อเรียกร้องของ
Muslim League ที่จะมี Pakistan ไม่เป็นที่ ยอมรับและให้ความสำคัญ

รัฐบาล Labor ตกใจและถูกกระตุ้นโดยความเคลื่อนไหวดังกล่าว จึงทำให้ต้อง
ส่งคณะกรรมาธิการ Cripps mission มาเร่งเจรจาเกี่ยวกับการให้อเอกราช ยิ่งกว่านั้น
นายกรัฐมนตรียังได้ประกาศว่า อังกฤษจะยอมรับรัฐบาลทุกรูปแบบที่ชาวอินเดียได้ตัดสินใจเลือก
แม้ว่าจะมีการถอนตัวออกจากเครื่องจักรกลอังกฤษก็ตาม การที่อังกฤษยินยอมต่ออินเดียดังกล่าว
ช่วยทำให้บรรยากาศดีขึ้น อย่างน้อยก็ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง และก็เป็นภาระเชิญชวนให้ผู้นำชาว
อินเดียหันหน้ามาร่วมประชุมกันอีกครั้งหนึ่ง ผลของการพิจารณาดังกล่าวก็คือการตีพิมพ์โครงการ
ของคณะกรรมาธิการในกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นโครงการที่จะดำรงไว้ซึ่งความเป็นอันหนึ่ง
อันเดียวกันของอินเดีย ในขณะที่เดียวกันก็จะต้องเผชิญกับข้อคัดค้านสำคัญ ๆ ของ Muslim League
และทั้งผู้สนับสนุนและพรรคพวกต่างก็ยอมรับอย่างไม่สู้เต็มใจนัก

ในระหว่างที่มีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ Congress ก็ยืนยันที่จะให้
รัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นโดยมีอิสระอย่างเต็มที่ ไม่ต้องมีข้อผูกมัดตั้งในครั้งก่อน ซึ่งลักษณะเช่นนี้
จะต้องมีรัฐบาลกลางที่เข้มแข็งและมีอำนาจในทางโลก จนมาหยุดยั้งไม่ไว้วางใจต่อเจตนาของ
Congress และสงสัยว่า Congress และพรรค Labor จะล้มรัฐร่วมคิดกันจึงไม่ยอม
พิจารณาความเห็นใด ๆ ที่จะเป็นการลดหย่อนข้อเรียกร้อง Pakistan นอกเสียจากว่าข้อ
ตกลงครั้งก่อนนั้นจะสัมฤทธิ์ผลในแง่ที่ช่วยคุ้มกันความปลอดภัยอย่างเต็มที่ให้กับชนกลุ่มน้อยและ
นอกเสียจากว่ารัฐบาลกลางที่อ่อนแอจะยินยอมให้รัฐต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการภายในและมี
อิสระที่จะแยกตัวออกมาจากสหพันธ์ได้ อย่างไรก็ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการคณะรัฐมนตรี
ก็ช่วยบรรเทาความหวาดกลัวและล่อตลึงกับความต้องการขั้นมูลฐานของ Muslim League
แต่ยังคงอยู่ภายในกรอบของการรวมอินเดียเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ภายหลังจากที่ได้ปฏิเสธการ
แยกไปต่างหากว่าเป็นสิ่งที่ปฏิบัติไม่ได้ เพราะการแบ่งใด ๆ ก็ตามจะทำให้เกิดมีชนกลุ่มน้อย
จำนวนมากขึ้นในแต่ละเขต และจะทำลายระบบการคมนาคมด้วย ฉะนั้นคณะกรรมการจึงเสนอ
โครงการสหพันธ์ 3 รูปแบบลดหลั่นกัน โดยให้รัฐบาลมีอำนาจน้อยที่สุดในระหว่างนี้ก็จะมีการรวม
รัฐตามภูมิภาคและตามความสมัครใจ และในแต่ละรัฐนั้นจะร่างรัฐธรรมนูญของตนเองโดยจะให้
รัฐบาลของตนมีอำนาจในรูปใดก็ได้ อำนาจของรัฐบาลกลางจะเป็นตัวแทนของมวลพลอังกฤษแต่เดิม
ส่วนรัฐเจ้าผู้ครองมีอำนาจเฉพาะในเรื่องการป้องกัน ความสัมพันธ์กับต่างประเทศและการคมนาคม
นอกจากนี้ยังมีสิ่งๆ ที่ประกันความปลอดภัยอีกอย่างหนึ่งก็คือการออกกฎหมายใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อ
กิจกรรมของกลุ่มชน จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคนส่วนมาก ทั้งจากผู้แทนชาวมุสลิมและฮินดู
ตามลำดับ ในประการสุดท้ายก่อนที่ลามาฮิกร่างรัฐธรรมนูญเสนอรัฐธรรมนูญแห่งชาติตามข้อเสนอนี้
คณะของสภาบริหาร ซึ่งมีลามาฮิกเป็นชาวฮินดูเพียงคนเดียว และมีตัวแทนที่เป็นชาวฮินดู และชาว
มุสลิมจำนวนเท่า ๆ กันนั้น สภาบริหารจะทำหน้าที่เป็นรัฐบาลชั่วคราวไปก่อน

ผู้นำ Congress รู้สึกผิดหวังต่อข้อเสนอของคณะกรรมการดังกล่าว เพราะ
รัฐบาลแห่งชาติที่เข้มแข็งกลับต้องอ่อนแอไปเพราะไปอ่อนข้อเพื่อจะให้ Muslim League
ยอมรับผู้นำเหล่านั้นปฏิเสธที่จะร่วมรัฐบาลชั่วคราวแต่ก็เข้าพรรคเป็นสมาชิกในสภาว่างรัฐ-
ธรรมนูญอย่างไม่ค่อยเต็มใจนัก ฉะนั้นก็มองเห็นได้ชัดว่าเป็นการยอมรับข้อเสนอในชั้นมูลฐาน
Muslim League อุณหภูมิจะหวังว่าตนจะประสบบชัยชนะแต่แล้วเหตุการณ์ในเดือนกรกฎาคม
ได้ทำลายความคาดหวังดังกล่าวเสีย

ในการกล่าวสุนทรพจน์ในวันที่ 7 กรกฎาคม เนห์รูได้ดำรงตำแหน่งเป็นประธาน
ของ Congress อีกวาระหนึ่ง ได้ประกาศว่า "เราจะไม่ผูกพันต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ยกเว้นสิ่ง
ซึ่งเราได้ตัดสินใจแล้วว่าเราจะทำเมื่อเราเข้าไปเป็นสมาชิกในสภาว่างรัฐธรรมนูญ" ในการ
กล่าวครั้งหลัง ท่านก็ได้ชี้ให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่า ชนกลุ่มมากที่เป็นสมาชิก Congress ในสภา
ว่างรัฐธรรมนูญจะมีอิสระอย่างเต็มที่ในการร่างรัฐธรรมนูญ ชนิดใดก็ได้ที่ต้องการโดยไม่ต้อง
คำนึงถึงข้อเสนอแนะของคณะกรรมการรัฐมนตรี ฉะนั้นเมื่อได้ทราบเช่นนั้นจึงทำให้พวก
กล่าวมากขึ้นได้ประณาม Congress และปฏิเสธแผนการของคณะกรรมการ และเรียกร้องให้
มีการก่อตั้งประเทศปากีสถานขึ้นเป็นมติเด็ดขาดเท่านั้น สภาของ League (League Council)
ไม่เพียงแต่สนับสนุนฉันทานที่เท่านั้น ยังตัดสินใจอย่างแน่วแน่ว่าจะต้องมีปากีสถานให้ได้โดย
ไม่มีการผลัดวันประกันพรุ่งอีกต่อไป เมื่อข่าวมุสลิมทั้งมวลได้มาร่วมกันต่อต้านการทรยศของ
Congress และรัฐบาลอังกฤษ Muslim League ก็ได้ประกาศเอาวันที่ 16 สิงหาคมเป็น
วันปฏิบัติการโดยตรง (Direct Action Day) ถ้าผู้ใดหวังว่าทั้งมุสลิมและฮินดูจะคืนดีได้นั้น
ก็ล้มเหลว เพราะความหวังนั้นได้ถูกฝังด้วยการนองเลือดเสียแล้ว กล่าวคือในกัลกัตตาแห่งเดียว
มีการทำร้ายซึ่งกันและกันเป็นเวลา 4 วัน มีคนถึง 4,700 คนเสียชีวิตและบาดเจ็บอีก 15,000
คน และในเดือนต่อมาการนองเลือดก็เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ อย่างไรก็ตามรัฐบาลอังกฤษก็ยังคง
พยายามต่อไปอย่างสุดกำลัง จนถึง ค.ศ.-1947 แต่ก็ประสบบความล้มเหลวที่จะช่วยให้แผนการ
ของคณะกรรมการสัมฤทธิ์ผลในประการใดประการหนึ่ง

ในวันปลายของชีวิตเนห์รู ได้ยอมรับว่าเขาได้กระทำผิดพลาดขมขื่นที่ขาดไหวพริบ
เอาเสียทีเดียว และได้ทำลายโอกาสที่จะรวมอินเดียเสียด้วย เมื่อความคลอนแคลนของรัฐบาล
กลาง อันมีเหตุมาจากความแตกแยกของมุสลิมและฮินดู นั้นเป็นสิ่งที่ขัดกันกับความต้องการ รัฐบาล
ที่เข้มแข็งที่จะเผชิญปัญหาร้ายแรง อันเป็นเหตุมาจากการให้อิสรภาพแก่อินเดียและปากีสถาน
ฉะนั้นความผิดพลาดของเนห์รู บางทีก็ได้รับการปิดบังอย่างดี เป็นที่น่าสงสัยที่ว่า การปกครองที่
ขาดเสถียรภาพและสูญเสียอำนาจส่วนกลาง อันเนื่องมาจาก ความไม่ไว้วางใจในระหว่างกลุ่ม
ชนและเกิดการแบ่งแยกกันนั้นก็ยังคงดำเนินต่อไปได้

ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1947 นายกรัฐมนตรีอังกฤษด้วยความรู้สึกขัดเคือง
ที่ไม่ได้ให้ผู้นำชาวอินเดียเข้ามาร่วม จึงประกาศใน House of Commons ถึงความตั้งใจ
อย่างแน่วแน่ของรัฐบาลของท่านที่จะมอบอำนาจให้อินเดียไม่เกินเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1948 และ
ยังประกาศคิดตามมาอีกว่า Lord Louis Mountbatten จะมาเป็นอุปราชแทน Lord
Wavell ภายหลังจากที่ได้มีความพยายามมา 2 เดือน ท่านอุปราชคนใหม่ได้แจ้งให้
ผู้นำชาวอินเดียในวันที่ 2 มิถุนายน ถึงความเสียใจอย่างสุดซึ้งที่ว่าท่านไม่อาจจะหาทางแก้ไข
ได้ นอกจากจะต้องแบ่งอินเดีย อังกฤษได้เสนอที่จะมอบอำนาจให้ Dominions อินเดียและปากี-
สถานภายในเวลาอีก 2-3 เดือน Congress ยอมรับการแบ่งแยกที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้
อย่างไม่รู้เต็มใจนัก แม้คานธีคัดค้านอย่างรุนแรงก็ตาม แม้ว่า Muslim League จะสูญเสีย
อำนาจเขตไปมาก ซึ่งวิธีการรวมรัฐนั้นก็เป็นการล่อลวงความสมัครใจของแต่ละท้องถิ่น ฉะนั้น
Muslim League เองก็รับข้อเสนอนี้อย่างไม่รู้เต็มใจนัก สิ่งที่เหลืออยู่ที่จะต้องกระทำซึ่งเป็น
งานที่เป็นอนุสรณ์คือการกำหนดเขตแดนและการแบ่งปันทรัพย์สินในงบดุลย์และจำนวนเงินที่จะ
ต้องรับผิดชอบระหว่างประเทศใหม่ทั้ง 2 อย่างไรก็ตามงานอันนี้ก็สัมฤทธิ์ผลไปได้ใน 2 เดือน
ต่อมา ก็ด้วยภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ชาวอินเดีย พร้อมกับความช่วยเหลือ
ที่เกยธรรมของท่านอุปราช ในขณะที่รัฐสภาอังกฤษกำลังเร่งร่าง พ.ร.บ. เพื่อบริหารอำนาจ
ให้กับ dominions ทั้ง 2 ในวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1947 เหลือเวลาอีกเกือบ 1 ปี

นายกรัฐมนตรีจะพิจารณา ในขณะที่เดียวกับการถอนทหารอังกฤษชุดสุดท้ายก็กำลังเร่งปฏิรูปอิน
ตอนเที่ยงคืนของวันที่ 14 สิงหาคม ก็ได้ประกาศรัฐใหม่ 2 รัฐ ท่ามกลางการเฉลิมฉลองทั้งที่
อินเดียและต่างประเทศ

ในการรับเรื่องที่จะแบ่งเบาราชการของอินเดีย อังกฤษได้ตั้งปัญหาเอาไว้เพียง 2
เรื่องด้วยกันคือ โศกยะตายของชนกลุ่มน้อยจำนวนมากที่ถูกทอดทิ้งภายใต้แบ่งแยก และการ
กำหนดเขตแดนของรัฐเจ้าอินเดีย สำหรับปัญหาประการหลังทำนองอุปราชซึ่งบัดนี้ได้ดำรงตำแหน่ง
เป็นข้าหลวงใหญ่คนแรกของ Dominion of India ท่านได้ให้คำแนะนำโดยยึดหลักข้อเสนอ
แนะของคณะกรรมการรัฐมนตรี (Cabinet mission) ความยิ่งใหญ่ของอังกฤษก็ลึ้มไปด้วย
เมื่อมีการถอนตัวออก และมีได้ส่งมอบให้แก่ผู้ใดทั้งสิ้น ดังนั้นเจ้าผู้ครอง แคว้นแต่ละคนมีสิทธิ์
ที่จะเลือกผนวกกับอินเดียหรือปากีสถาน หรือจะยืนยันทันทีจะเป็นอิสระก็ได้ อย่างไรก็ตามในทาง
ปฏิบัติ ดังที่ Mountbatten ได้ชี้ให้บรรดาเจ้าอินเดียเห็นในเดือนกรกฎาคมว่าพวกเขาไม่
อาจละเลยเพื่อนบ้านผู้มีอำนาจของเขาได้ และเพื่อนบ้านก็จะไม่ละเลยเขาเหมือนกัน พวก
เจ้าอินเดียได้รับการกระตุ้นให้ยอมรับฐานะที่ยินยอมให้มีอำนาจเหนือเฉพาะทางด้านการป้องกัน
การต่างประเทศ และการคมนาคม เมื่ออังกฤษให้อเอกราช รัฐเจ้าอินเดียส่วนใหญ่ก็รับข้อเสนอ
ดังกล่าว มีเพียง 3 รัฐเท่านั้นที่ก่อปัญหาสำคัญอื่น มีเรื่องหนึ่งที่ต้องถกเถียงกันมากซึ่งจะกล่าว
ในภายหลัง

ที่โศกนาฏกรรมยิ่งกว่านั้นคือ การที่ไม่สามารถจัดการคุ้มครองและเตรียมการอพยพ
สำหรับประชาชนจำนวน 10 ล้านคนซึ่งอาศัยอยู่นอกพรมแดนของเพื่อนร่วมคำสัญญาเดียวกับพวกเขา
แต่ที่เลวร้ายที่สุดคือ แคว้นปัญจาบซึ่งถูกแบ่งนั้นเป็นที่ชาวฮินดีผู้รักสงคราม ชาวมุสลิม ปัญจาบ
เป็นรัฐที่มีประวัติศาสตร์ยึดยาวเกี่ยวกับการเป็นสถานที่ปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างกลุ่มชน
เมื่อใกล้เอกราชก็ยังคงเกิดเรื่องขึ้นเป็นเวลาหลายเดือนที่เดิขว หมู่บ้านต่าง ๆ ลุกเป็นไฟ ผู้ย้าย
ถูกฆ่าอย่างโหดร้ายป่าเถื่อนส่วนหญิงสาวและเด็กก็ถูกจูดคร่า มีจำนวนเป็นล้าน ๆ คนที่ยอมทิ้ง

ทรัพย์สินเพราะหากคนซื้อไม่ได้พากันขึ้นเครื่องบินหนีไปหาความปลอดภัย ชาวฮินดูและฮิกส์พากัน
หลังไหลไปทางตะวันออกไปยังชายแดนของประเทศอินเดีย และชาวมุสลิมก็เข้าทำจารกรรมทาง
ถนนหนทางมุ่งไปทางตะวันตกยังปากีสถาน รถไฟที่บรรทุกผู้ลี้ภัยก็ถูกทำลายในดีกรางและผู้
โดยสารตายหมู่ และผู้ลี้ภัยที่หนีไปทางถนนก็ถูกโจมตีตลอดเส้นทาง ในขณะที่กองทหารอินเดียก็ทิ้ง
เผ่าดูและเข้าร่วมประหารประหารกับเขาด้วย

รัฐบาลทั้ง 2 แห่งต่างก็ตระหนักตกใจมาก และได้หยุดคิดถึงเรื่องขัดแย้งระยะ
หนึ่ง และหันมาร่วมมือกันช่วยชีวิตมนุษย์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีการส่งรับส่งผู้ลี้ภัยทางเครื่องบิน
และมีการส่งเครื่องอุปโภคบริโภคทางเครื่องบิน ผู้ใดที่ไร้ที่อยู่ก็จะตั้งกระโจมให้พักพิง ในเดือน
ตุลาคมการประหารประหารก็ยุติลง และการอพยพของผู้คนจำนวนมากก็ยังคงดำเนินต่อ
ภายหลังจากที่เกิดเหตุร้ายในปัญจาบแล้วไม่มีชาวมุสลิมผู้ใดรู้สึกว่าความปลอดภัยอีกแล้วที่จะอยู่ใน
เขตที่มีฮินดูครึ่งหนึ่ง และไม่มีชาวฮินดูหรือฮิกส์คนใดรู้สึกปลอดภัยที่อยู่ในเขตที่เป็นปากีสถาน
ครึ่งหนึ่ง ในตอนปลายปีที่ประชาชนชาวอินเดียประมาณ 11 ล้านคน เดินทางข้ามพรมแดนทั้ง
สองฝ่ายจำนวนคนที่ตายและคนที่เน่าเหม็นไม่อาจจะนับได้ เรื่องนี้ได้ ประมาณผู้เสียชีวิตไม่ต่ำกว่า
1 ล้านคนและไม่เกิน 2 ล้านคน ในขั้นแรกก็ตั้งกองรับเร่งชำระสะสางตำแหน่งต่าง ๆ ในอินเดีย
ทำให้ถูกค้ำอย่างหนักว่าเร่งรีบถอนตัวเร็วไป ถ้าหากอังกฤษมีความลุ่มมรอบคอบกว่านี้ในการที่จะ
มอบอำนาจให้สำเร็จลุล่วงไป อังกฤษก็คงจะจัดตำรวจคุ้มครองการอพยพและป้องกันการนอง
เลือดได้ สิ่งที่ถูกลืมไปก็คือการเคลื่อนย้ายของบุคคลจำนวนมากเช่นนี้ทำให้เกิดการเช่นฆ่าที่ขยาย
วงกว้างออกไป ซึ่งมันเกิดขึ้นแล้วบ้างก็แล้วแต่อังกฤษจะจากไปเร็วหรือช้าเท่านั้น พวก
ชาวนาซึ่งต้องพึ่งพิงไม่ได้มีใจนึกที่จะออกไปอยู่ ๆ ยังไม่รู้สัก จนกระทั่งไม่มีทางเลือกจึงไป

การจลาจลแบบเดียวกันซึ่งเกิดขึ้นในแคว้นเบงกอลที่ถูกแบ่งแยกก็ระงับลงโดยการ
ยอรั้ง และการบำเพ็ญตบตาอาหารของท่านมหาตมะคานธี ซึ่งเป็นการกระทำตามลัทธิอหิงสาและ
การรักเพื่อนมนุษย์ชาติ ได้กระทำสิ่งสุดท้ายต่อประชาชนของท่านที่ท่านได้อุทิศชีวิตให้ ในขบวนการ
นั้นท่านได้ทำให้พวกฮินดู มหาสภา (Maha sabha) ที่มีหัวรุนแรงและองค์การที่เกี่ยวข้องโกรธเคือง

ซึ่งพวกอินดูมหาลัษณาและองค์การที่เกี่ยวข้องต่างก็ลั่นปืนให้ทำลายครามทั้งในที่ลับและเปิดเผย กับชาวมุสลิมเพื่อจะตั้งจักรวรรดิฮินดูในอนุทวีปอินเดีย ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1948 ในขณะที่ท่านมหาตมะคานธีกำลังเดินไปเพื่อเข้าพิธีล่าวาตมนต์ ของชุมชนใน New Delhi ท่านถูกลอบยิง 4 นัดซ้อน ๆ ในระยะใกล้ชิดโดยชายฮินดูที่มีหัวรุนแรงคนหนึ่ง การลอบสังหารท่านมหาตมะคานธีผู้นำทางการเมืองและคำล่นาสัญญาทั้งของชาวมุสลิมและฮินดู ได้ทำให้ประชาชนตื่นตระหนกตกใจมาก และในขณะที่เดียวกันก็ทำให้ตระหนักถึงผลแห่งความขัดแย้งที่จะตามมา อันเนื่องด้วยการเรียกร้องและความเกลียดชังกันระหว่างฮินดูและมุสลิม ดังนั้นการมรดกกรรมของท่านมหาตมะคานธี แม้ว่าจะได้รับความล้นใจจากประชาชนที่ท่านรัก และที่ท่านเป็นผู้มาท่อนอย่าง มากหลายก็ตาม แต่มันก็เป็นการลั่นลูตบทาบทอนสำคัญของผู้นำอินเดียที่มีชื่อเสียงที่สุดคนหนึ่ง ใน ค.ศ. 1948 เท่าที่โลกเคยมีมา แท้ที่จริงแล้วมีบางคนมีทัศนะว่ามรดกกรรมของคานธีนั้น ถือว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาในแง่ที่ท่านเรียกร้องให้ชาวอินเดีย ประสานความแตกต่างรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งในการนี้เมื่อเกิดความขัดแย้งหรือภาวะอันน่า ละอายที่เด่นชัดขึ้น ก็เป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้นำจะต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อสร้างชาติอินเดียให้รุ่งเรืองต่อไป

เราไม่อาจจะพูดว่าดีหรือเลวกว่ากัน โดยเฉพาะในประเด็นที่สังกริการเมืองชาตินิยม แบบตะวันตก ที่ได้รับการปลูกฝังในบรรยากาศทางการเมืองแบบอินเดีย ได้ก่อให้เกิดแบ่งแยก ในอนุทวีปโดยประเทศอินเดีย ถูกแบ่งเป็นรัฐอิสระ 2 รัฐ และโดยการแบ่งแยกนี้ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม ได้มีส่วนช่วยแก้ไขความขัดแย้งต่าง ๆ ทางชาติพันธุ์ และทางภาษาจะเหลืออยู่ ก็แต่ความขัดแย้งทางคำล่นา ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวกำหนดความแตกต่างระหว่างชาวฮินดูและมุสลิม ซึ่งถืออยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งถือว่าเป็นประชากรมากที่สุดจำนวนหนึ่งของโลก แม้ว่าอินเดียเคยมี ประสบการณ์จากการที่เคยถูกอังกฤษปกครองมาก่อน และในด้านการบริหารรัฐ แต่ประเทศที่ถูกลอง ที่ถูกแบ่งแยกออกไป ก็ประสบอุปสรรคที่สำคัญ โดยเฉพาะในทางเศรษฐกิจซึ่งมีรายได้ตัวเฉลี่ย ต่ำที่สุดในเอเชีย สำหรับท่าที่ต่าง ๆ ของอินเดียและปากีสถานในการแก้ปัญหา อันสืบเนื่องมาจาก เอกราช เราจะได้พิจารณาต่อไป

ภาพศพของคานธีภายหลังจากถูกยิง

¹ เนื้อหาทั้งหมดในบทนี้ผู้เขียนแปลและเรียบเรียงโดยตรงจากหนังสือ

Guilford A. Dudley, **A History of Eastern Civilizations**, New York:

John Wiley and Sons, 1973. หน้า 525-50.
